

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nvt. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone, CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, esmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 520, pol leta 260.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 641-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Škofovsko posvečenje.

SARAJEVO 28. Danes je bil tukaj posvečen škofom kanonik tukajšnjega stolnega kapitelja dr. Ivan Šarić. Posvetil ga je nadškof dr. Stadler v navzočnosti sedem škofov in več drugih cerkvenih dostojanstvenikov. Dr. Šarić je prvi bosanski svetovni duhovnik, ki je izza propada bosanskega kraljestva leta 1463, postal rimokatoliški škof.

Dedič črnogorskega prestola?

CETINJE 28. Princinja Natalija, so-proga princa Mirka je v blagoslovljenem stanu. Kakor znano, je princ Mirko imel že dva sina, ki sta pa oba umrla. Tudi njegov brat, sedanji prestolonaslednik Danilo nima otrok.

Kazenska razprava na Cetinjah.

CETINJE 28. Obtoženec Rajković je na zaslišanju izjavil, da ni bila zarota naperjena proti dinastiji. Na svojem potovanju je v Dalmaciji priobčil svoj načrt juristu Dakoviću.

Nato je bil zaslišan bivši poslanec Vaso Gjulačić, šestdesetleten starec. Živo je opisal svoj beg v Srbijo z osmimi člani svoje rodbine. Tamkaj ga niso vsprejeli kaj gostoljubno, izlasti ne ministrski predsednik Pašić. V Belemgradu se je seznanil s črnogorskimi dijaki ki so ga pridobili zato, da je vtihotapil devet bomb v Črnogoro, kjer se je nameravalo vreči vlado. Zarota pa ni bila namenjena knezu in njegovi rodbini. Na turškem ozemlju je Gjulačić po izdajstvu prišel v roke črnogorskih vojakov.

Kakor sta izpovedala obtoženca Rajković in Gjulačić, da sta prinesla bombe iz Belegrada, tako je tudi dijak Vojvodić potrdil, da je nekoliko bomb z dijakoma Bozovićem prinesel v Kotor preko Dubrovnika.

Na včerajšnji razpravi so bili zaslišani Marko, Ilija in Mijat Gjulačić, Andrija Paulović in bivši minister Mil. Rajčević. Prvi štirje so soglasno izjavili, da so se aktivno udeležili kompote, izlasti da so pomagali pri transportu bomb v Črnogoro.

Potres.

REGGIO DI CALABRIA 28. Sinoči ob 11 uri se je čutilo tukaj močan potres z podzemnim bobnenjem. Mnogo prebivalcev je zbežalo iz hiš. Z dežele ni še nikakih vesti o potresu.

KEČKEMET 28. Ob 2 uri in pol zjutraj je bilo zopet čuti tukaj lahek potres. 15 minut pozneje je sledil močan več časa trajajoči potres s podzemnim bobnenjem in močnim sunkom.

BUDIMPEŠTA 28. Ob 9 uri 28 minut je bilo čuti tukaj lahek potres.

Pogreb žrtv v Črnigovu.

LVOV 28. Včeraj se je v Črnigovu vršil pogreb oseb, ki so jih pri spopadu ubili orožniki. Pogreb se je vršil popolnoma mirno in ni prišlo do nikakega nerada.

BUDIMPEŠTA 28. Tukaj in v več drugih mestih v pokrajini se je čutilo deloma laglji, deloma močnejši potres. V Nagy-Körösu se jo zrušilo več dimnikov, tako tudi v Kečkemetu, kjer je nastala velika panika med prebivalstvom.

Cerkev pogorela.

MADRID 28. Vsi svojih umetnin slavnoznana cerkev v Carabueya je pogorela.

Fallieres v Londonu.

LONDON 28. Minister zaunanje stvari Pichon je včeraj popoldne skupno s posla-

nikom Cambonom posetil državnega tajnika zaunanje stvari Grey-a. Na konferenci se je razpravljalo o vseh važnih političnih vprašanjih, tičočih se obeh držav. Oba državnika sta soglašala v vseh vprašanjih.

LONDON 28. Predsednik Fallieres je bil sinoči na veliki slavnostni predstavi v operi, ki je bila krasno odličena. Ob vstopu v kraljevo ložo jo vodil predsednik kraljice, kralj Edvard pa princesinjo Valeško. Predsednik Fallieres je sedel med kraljem in kraljico, člani kraljeve rodbine so sedeli ob straneh. Minister zaunanje stvari Pichon je bil tudi v kraljevi loži. Godba je svirala marsiljezo in angleško kraljevo himno.

LONDON 28. Državni tajnik Grey je priredil sinoči v unanemju uradu na čast predsedniku Fallieresu večerjo, na kateri je bilo 40 oseb, med temi princ in princesinja Valeška, ministrski predsednik Asquith, ruski poslanski svetnik Poklenski-Kozjel ter ugledni člani vlade in parlamenta. Napičnic ni bilo.

WINDSOR 28. Predsednik Fallieres in minister Pichon sta danes obiskala tukajšnji grad ter sta položila venec na grob kraljice Viktorije.

200.000 ljudi na razstavi.

LONDON 28. Sodi se, da je včeraj obiskalo angleško-francosko razstavo 200.000 ljudi. Kralj in predsednik sta predsedniku razstave Kiralfi-ju čestitala na vspehu.

Angleška vojna mornarica.

LONDON 28. Angleška flota bo 30. junija t. l. pripravljena za odhod ter odpluje nato v Severno morje, kjer bo imela važne pomorske vaje.

Dotacija za nemškega cesarja.

BEROLIN 28. Glasom nekega poročila namerava baje državna vlada predlagati drž. zboru, da se da nemškemu cesarju dotacija 10 do 12 milijonov mark na leto. Sedaj ne dobiva cesar nikake dotacije, kakor pruski kralj dobiva le civilno listo v znesku 16 mil. mark na leto. Ob enem se govori, da se v bližnjem času poviša tudi civilna lista pruskega kralja.

Angleška banka.

LONDON 28. Angleška banka je znižala diskont na 2½ %.

Iz Portugalske.

LIZBONA 28. Mnogoštevilni iz Coimbre došli vseučilišni dijaki so priredili kralju Manuelu prisrčne ovacije. Prišlo je pa tudi do protudemonstracij.

Slovanski poslanci v Petrogradu.

PETROGRAD 28. Sinoči je bil v dvorani mestne dume na čast slovenskim poslancem „rou“, katerega so se udeležili tudi ministrski predsednik Stolipin, ter predsednika državnega sveta in državne dume.

Ruska vojna ladija se poškodovala.

PETROGRAD 28. Vojna ladija „Peter Veliki“ je zadela na podmorsko skalo. Ladija se je lahko poškodovala.

Rusija.

Dvoboj.

PETROGRAD 28. Včeraj se je vršil dvoboj med princem Luizom Napoleonom Murat, stotnikom gard. polka in dvema bratoma Plehn, ki sta oba pomorska častnikain sta bila v rusko-japonski vojni. Prvi dvoboj ni imel nikakega vspeha. Na drugem dvoboju je bil poročnik Pavel Plehn smrtno zadet v pljuča. Princ Murat je ostal nepoškodovan.

Kje smo? Kam plovemo?!

Doznajemo, da je deželni šolski nadzornik Perschinka — rodom Čeh, po misljenju strasten Nemec — doposlal ravnateljem goriških srednjih zavodov ukaz, s katerim prepoveduje slovenskim dijakom odsedaj dalje vsako obiskovanje predstav v goriškem „Trg. domu“. Dalje je dijakom strogo prepovedano, posluževati se knjižnice „Narodne Prosvete“?! Tudi časopisov ne smejo več čitati; sploh jim je zabranjeno posluževati se vsakega izobraževalnega sredstva, ki se nudi dijakom v „Trgovskem domu“. Tako so n. pr. dijaki dobivali pouk v klavirju, na goslib. To vse je prepovedano!!

S tem činom se je nadzornik Perschinka pokazal avtokrata najtrše vrste, ki ne respektuje niti intencij ministerstva. Glasbeno društvo v Gorici dobiva celo podporo od vlade v namen, da poučuje mladino v glasbi!!

Verjetno pa je, da je samodržcu Perschinki došla — vspehuju iz Gorice za ta čin srednjeveškega nasilja. Od kod? Kdo ima interes na tem, da se vzkrati sleherni svobodni dijakom, ki niso po godu kaki — politični stranki?! Onim faktorjem naroda slovenskega, ki žele napredka in razvoja naše slovenske mladine, ki jim je na tem, da si le-ta širi obzorje in se vsposoblja za poznejše delo v javnem življenju, pa je sedaj v neizogibno dolžnost, da ne opuste nobenega sredstva v namen, da pridemo na jasno glede vzrokov ukazu Perschinke in da se temu fanatičnemu Nemcu pokaže, da še ni absoluten vladar nad našo mladino v našem, doslej še — hvala Begu — nemškem Primorju!

Od onih faktorjev, ki so nad nadzornikom Perschinko in ki jim je ta mož odgovoren za svoja dela, zahtevamo najodločnejše, da priobčijo javnosti tista dejstva, s katerimi opravičuje Perschinka to svojo skrajno reakcionarno odredbo. Pove naj nam se, ali ne v splošnih frazah, ampak na podlagi konkretnih podatkov, je li morda trpela potrebna disciplina, ali je morda trpel napredek dijakov v šoli vsled tega, da so se goriški dijaki posluževali zgoraj navedenih sredstev v pospeševanje svoje splošne znanstvene in socialne naobrazbe in v širjenje svojega obzorja?!

Kdor kaznuje, naj pove tudi, zakaj kaznuje!! Le tedaj, ako se je dokazalo, da je bila kazen opravičena, dosega poslednja svoj dobri namen. Zavest pa, da se je kaznovalo po krivici, je strup za mlada srca — strup, ki razjeda in kviri.

Z ukazom Perschinke se omeja vsaka svoboda dijakov in to je vsakako huda, stroga kazen. In če se opravičenosti te kazni ne dokaže na jasnem nedvomnem način, če se pokaže, da je to le šikana, ki ima svoj izvor v narodnem ali političnem antagonizmu, potem imamo posla z atentatom na humaniteto in na vsa načela zdrave moderne pedagogike.

Ravno sedaj hrupa Nemci — in pozivljajo pri tem na sodelovanje tudi nenemški plemena — za svobodo pouka, za svobodo vede, za svobodo dijaštva! Tu pa nastopa Nemec, ki hoče dijaštvo nemške dežele kovati v verige in zabranjuje učeči se mladini, da bi se v svoje spopolnjevanje posluževala tistih sredstev, ki jih more najti izven šole!!

Mi poznamo misljenje in čutstvovanje g.

Perschinke, a poznamo tudi politične in strankarske razmere na Goriškem. S polnim prepričanjem si domnevamo torej, da vzrokov rečenemu reakcionarnemu ukazu ni iskati ne v pedagogičnih ali didaktičnih pomislekih, niti ne v skrbi za moralo in disciplino. Vzroki prihajajo marveč z narodno-političnega polja! Oni ukaz je posledica političnega sistema — služiti ima političnim intencijam!

Zato pa se ta ukaz dviga iz okvirja stvari notranjega dijaškega življenja in prehaja na polje vprašanj, za katera se more in mora zanimati vsa javnost.

Vsled čudnih narodnostnih in političnih razmer v naši državi je že prešlo v pregovor, da je pri nas vprašanje vsake šole — politikum. Znano misljenje nadzornika Perschinke in sedanji politični kurs v Avstriji ne dopuščata nikakega dvoma, da je ta reakcionarni ukaz — politikum prve vrste.

Zato mu tudi naši politiki morajo posvetiti svojo pozornost in ne smejo dopuščati, da bi naše srednje šolstvo postalo pašalik ultranemškega Perschinke!

Novi poslanik pri Vatikanu.

Nedavno smo poročali o zahtevi, da Avstro-Ogrska odpokliče sedanjega poslanika pri Vatikanu grofa Szechenyi-ja. Obdolžujejo ga, da je on zakrivil, da je prišlo na Velikonočo do znanega pohujšanja v Sikstinski kapeli. Drugi vzrok je, ker bo moral tudi papežev nuncij Granito di Belmonte zapustiti svoje mesto na Dunaju.

Sedaj poročajo iz Rima, da se v Vatikanu od vseh strani intrigira proti grofu Szechenyi-ju. In govori se, da zahtevajo tudi klerikalni krogi v monarhiji, da odzamejo Szechenyi-ju važno mesto poslanika pri sv. Stolicu. Grof Szechenyi, ki je Madjar, je pri Vatikanu zastopal vedno le koristi Madjarov, ne pa koristi avstro-ogrske monarhije. Da se je tako zamotalo vprašanje Sv. Hieronima, tudi to se pripisuje njemu. Vrh tega se zatrjuje, da so njegove intrige krive, da slovenski in hrvaški škofje, ki so se bili leta 1905. zbrali v Rimu radi vprašanja glagoljice, niso vspeli s to poslednjo.

Kakor naslednik grofa Szechenyi-ja se imenuje češki rodoljub in plemenitaš bivši avstrijski ministrski predsednik in namestnik češki Fran grot Thun.

Od druge stvari pa zatrjujejo, da ostane na svojem dosedanjem mestu toliko Granito di Belmonte, kolikor tudi Szechenyi, ker da vplivne osebe delajo nato, da se nasprotstva poravnajo mirnim potom.

Naglašajo se, da je Szechenyi persona gratissima pri papežu Piju X.

Krvoprolitje v Črnigovu.

Notri v razburjene razprave v parlamentu o razmerah v Galiciji, v te srdite spopade med Poljaki in Malorusi, je padla vest o groznem krvoprolitju v Črnigovu, ki je v krvavo ilustracijo zgoraj omenjenih razmer. Na spopadu med kmeti in orožniki v Črnigovu so kroglice orožnikov ubile pet ljudi — med tem 2 ženski in 1 dete — in mnogo njih težko ranile. A vse to radi razmeram brezpomembnega vzroka: ker so maloruski kmetje lovili ribe v nekem ribniku, ki ga ima od občine v zakupu poljski veleposestnik Korytowski. V primeri z groznimi posledicami se vzrok res kaže malenkostnim; a ravno radi tega ne morejo izbrisati in niti ne ublažiti groznega utisa tudi najbolj zavita

in ogledavala svoje vitke noge, ki so bile obute v modre nogavice in rdeče nove čevlje, obšite z ozkimi srebrnimi trakovi.

Lukaška se je obrnil k Ustjenki. Marjanka pa je sela zraven kazakinje, ki je držala na rokah deteta. Dete se je iztegnilo po deklici in z debelimi ročicami zagrabilo za nitko novcev, ki so ji viseli na modrem bešmetu. Marjanka se je sklonila k detetu in od strani pogledavala na Lukaško. Lukaška je bil izvelkel med tem izpod čerkeske, iz žepa svojega črne bešmeta culico s sladkarijami in pečki.

„To podarim vsem,“ je rekel, podavši culico Ustjenki, in smehljaje pogledal Marjanko.

Zopet se je izrazila zadrega na dekletovem obrazu. Njene lepe oči so se zastirle kakor z meglo. Spustila je ruto do pod ustnic, naenkrat pritnila glavo k belemu licu deteta, ki jo je držalo za verižico, in ga pričela strastno poljubovati. Dete se je uprlo z ročicami v visoke dekletove prsi, odprlo brezzoba usteca in zagnalo vik.

„Kaj mi dušiš otročiča?“ je rekla detetova mati, ga ji vzela in odpenjala bešmet, da bi mu dala prsi. „Pozdravila bi se rajši s svojim fantom.“ (Dalje.)

PODLISTEK.

88

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

XXXVI.

V tem trenutku sta iz stranske ulice prijezdila na trg dva kazaka. Eden njiju je bil Nazarka, drugi Lukaška. Lukaška je sedel nekoliko postrani na svojem rejenem, rjavem kabardincu, ki je lahko stopal po trdi cesti in metal kvišku lepo glavo s svetlo, tenko grivo. Priročno v obod vtaknjena puška, samokres na hrbtu in zviti plašč za sedlom so pričali, da Lukaška ni prihajal iz mirnega in bližnjega kraja. V njegovem ždenju bahato po strani, v nemarnem privziganju roke, ki je komaj slšno potrkalava z bičem konja pod trebuh, posebno pa v njegovih svetlih črnih očeh, ki so ponosno mižale gledale okoli sebe, se je izražala mladostna zavest moči in samozaupanje. Ali ste že videli takega fanta? se je zdelo, da so govorile njegove oči, pogledavajoče na desno in levo. Lepi konj s srebrnim naki-

tom, oprava in orožje in brhki kazak sam so obračali na-se pozornost vsega ljudstva na trgu. Suihi, malše Nazarka je bil napravljen veliko slabše od Lukaške. Ko je jahal mimo starešin, je Lukaška pobrzdal konja in privzdignil belo kodrasto kučmo nad ostrizeno, črno glavo.

„Kaj, ali si veliko nogajskih konj odgnal?“ je rekel suhljat starec s čemer-nim, mračnim obrazom.

„Saj si jih sešel, dedek, kaj še izprašuješ?“ je odvrnil Lukaška in se obračal strani.

„No no, fantiča tu pač zastoj vodiš seboj,“ je odvrnil starec še bolj mračno.

„Lej ga vraga, vse ti vé,“ je rekel Lukaška sam pri sebi, in njegov obraz je zadobil skrben izraz; a ko je pogledal na vogal, kjer je stalo mnogo deklet, je obrnil konja k njim.

„Dober dan dekleta!“ je zaklical z močnim, zvenečim glasom in naenkrat ustavil konja. „Postarale ste se, ko me ni bilo, čarovnice!“ Zasmel se je.

„Dober dan, Lukaška, dober dan očka!“ so se odzivali veseli glasovi. „Ali si veliko denarja prinesel? Kupi no sladkarij dekletom! Ali si prišel za dolgo? Dolgo te nismo videli!“

ublaževalna oficijelna poročila! Čut humanitete se zgraža in ostaja globoko užaljen, da je sploh kaj takega možno! Radi tega se ves ta grozni dogodek ne daje razlagati niti ne po neposrednem povodu, niti ne po občutljivosti, ki je ljudje sploh in povsodi kažejo ob takih sporih, marveč moramo priti do zaključka, da se ta dogodek da razlagati le iz proslutih specifičnih galskih razmer. Tu poljski bogataš, tam maloruski kmet — na strani prvega ves upravni zistem, na strani drugega — brezpravje. Na strani Malorusov je združena narodna, politična in socialna beda v grozno celoto, ki je ključ za umevanje razgrete duše maloruskega naroda. Upošteva se to duševno razpoloženje maloruskega naroda si moremo razlagati, kako je prišlo do umorstva namestnika Potockega in jedino po tem razpoloženju si moremo razlagati tudi krvoprolitje v Černihovu. Če tudi moramo kakor Slovani iz srca obžalovati spor med brati, ali po svoji vesti moramo tudi pripoznati, da v takem mišljenju je moralno priti do takega stopnjevanja narodne mržnje med Malorusi in Poljaki.

Kakor Slovani moramo le želeli, da bi vsi čimteje delovali na tiste poljske kroge, ki vzdržujejo sedanjost zistem na sramoto Slovanstva in države — v to, da izginejo stari tradicionalni predsodki šovinizma nasproti Malorusom.

Naloga moderne in pravne države pa je, da sanira tamošnje politične in gospodarske razmere, tako, da tudi v tisti nesrečni pokrajini zasije solnce boljše bodočnosti.

Ogrska.

Nezadovoljstvo v madjarski koaliciji.

Iz Budimpešte javljajo: Izstop iz Košu tove stranke Gastona Gila in Julija Endrey je porazno deloval na kroge stranke neodvisnosti. Posebno je osupnil izstop poslednjega, ki je eden starejših parlamentarcev Košutove stranke. Da oslabi ta učinek, poslal mu je Košut odprto pismo, v katerem opravičuje vsprejem povišanja častniških plač in svojo politiko. Poslanec, ki so izstopili, prihajajo zaupnice iz naroda, kar zelo neugodno deluje na vladne kroge. Pričakujejo, da izstopi še nekoliko poslancev.

Preganjanja narodnosti.

Soproga romunskega poslanca Avrelija Vlada je bila obsojena na mesec dni državne ječe in 300 K globe radi „ščuvanja“ proti madjarskemu narodu. (Torej tudi ženske že „ščuvajo“ proti Njegovemu Velikanstvu — madjarskemu besnilu. Res je le mal korak od rešnega do smešnega).

Hrvatska.

Deseta madjarska šola v eri Rauchovi.

Madjarsko društvo „Julian“ je kupilo v Vladislavcih posestvo, na katerem namerava zgraditi madjarsko šolo.

Drobne politične vesti.

Novi češki deželni maršal. Kakor poročajo češki listi, je gotova stvar, da bo češkim deželnim maršalom imenovan sedanji predsednik češkega deželnega kulturnega sveta princ Ferdinand Lobkovic. Imenovanje bo razglašeno v najbližjem času.

Dalmatinski namestnik Nar deli je po nasvetu zdravnikov prosil za kratko podaljšanje dopusta. Ministerski predsednik baron Beck podaljšal mu je dopust za štiri tedne.

Združene države in Kuba. Iz Washingtona poročajo: Na konferencah, ki so se vršile med predsednikom Rooseveltom, vojnim ministrom Taftom in načelnikom generalnega štaba Bell-om se je sklenilo, da se ameriške čete sedaj ne umaknejo z otoka Kube.

Dnevne vesti.

Prof. Šurmin, ki bo predaval — kakor smo včeraj omenili v Narodnem domu, pride v soboto zjutraj v Trst. Predavanje se bo bržkone vršilo v soboto zvečer.

„Lavoratore“ se opravičuje in — obtožuje. „Lavoratoru“ gre do živega. Skeli in peče ga, ker se je vse pošteno javno mnenje združilo v obsodbi pobalinstva, ki so ga na shodu „Fascio“ zagrešili nekateri njegovi somišljeniki. Mi smo tudi uverjeni, da diplomate pri „Lavoratoru“ grozno jezi ta neumnost, ki so jo napravili njegovi impulzivni somišljeniki. Ali neumnost, ki je brez potrebe odkrila tajne strune v srcu, je storjena in „Lavoratoru“ ne preostaja drugega, nego da dolžnost, da — brani.

Ker pa je material za obrambo jako pomanjkljiv, si skuša „Lavoratore“ pomagati s tem, da nekaj zavija, nekaj pa pridodaja iz svojega.

Demonstracije proti profesorju Mandiču ne taji, ker je ne more. Skušajo pa opravičevati s političnim delovanjem in mišljenjem prof. Mandiča. To je najnesrečnejše opravičevanje, kajti:

zborovanja so se udeležili ljudje različnega političnega mišljenja in bi bila — po „Lavoratorovi“ logiki — opravičena tudi demonstracija proti poslancu Pagniniju; na zborovanje so bili povabljeni poslanci brez razlike strank, radi česar je vsaka demonstracija proti enemu ali drugemu pome-

njala grdo brezskupnost, ki je tem neodpustnejša, čim so ti poslanci obljubili svojo pomoč; društvo „Fascio“ ni — ali vsaj ne bi smelo biti — politično, zbog česar ne smejo odločati v njem politični motivi!

Neumnost, ki so jo napravili z ono demonstracijo, je tem huja, ker ravno prof. Mandič se ni nikdar izidal v boju proti socialni demokraciji. Zato pa trdimo, da motivi oni demonstraciji niso bili — kakor bi hotel uverjati „Lavoratore“ — le politični, ampak bili so narodni. Tega odija pa bi se hotelo socialistično glasilo rešiti in zato sili tudi posl. Spadaro v družbo Mandiča.

Zastoj mu trud, kajti očividci pričajo soglasno, da je bila demonstracija naperjena le proti profesorju Mandiču.

Glede naravi one demonstracije smo torej na jasnem. Na druga podtikanja, kakor n. pr., da smo mi glasilo izsesatljive, bogatašev gospodarjev ter da varamo ljudstvo v povprečje svojih kapitalističnih in bogsigavedi še kakih interesov — ne reagiramo, ker se nam ne zdi vredno kratiti čas s takimi — bedastostmi. Tem manj, ker vidimo, da so minoli tisti časi, ko so naši delavci se dali na take neumne nastavljenosti in že preveč obrabljene limanice.

O slivski jami „Dimnica“. Ker vže dolgo ni bilo nikakoršne vesti o „Dimnici“, znamenitej orjaški jami pri Slivjah, napotil sem se tjakaj, da si ogledam na licu mesta, kako napreduje delo, ki je cenj. odbor naše planske podružnice naročil, da to podzemeljsko žudo razkrije in omogoči prijateljem narave udoben pristop. Pa kako veselo me je iznenadilo, ko sem takoj zapazil, da je najtežje in najnevarnejše delo že dovršeno; dogotovljen je namreč jako varen in prijeten uhod. Po onih navpičnih stenah, koder smo se morali spuščati po lestvicah preko 30 metrov v zijačo globino, vije se sedaj polagoma padajoča stezica, vklesana in vsekana v živo in višajočo se v polzevih zavojih trikrat okoli prepača, ter je skrbno zavarovana z železno ograjo.

Tako je zgubila ona globoka jama vso svojo grozoto in nevarnost, ker koraka se vanjo na trdnih tleh do dna brez najmanjšega strahu in brez težave.

Začetkom izviran je v skalo tudi mali predor, v katerem se nahajalo vrata, ki nosijo črke S. P. D. ter branijo vstop nepoklicanim.

Gorenji del steze s predorom vred je bil izvršen že lanske zime pod vodstvom g. učitelja E. Čeha, a ostalo dovršila sta sedaj gospoda Dubniča iz Slivij, oče in sin. Izdelali so vse domači delavci. Pohvalno je treba omenjati tudi, da se ni dogodila nikakoršna nezgoda kljub mnogemu razstreljevanju skale in najopasnejšim pozicijam. To delo pač samo najbolje svoje mojstre hvali, in treba si je vse ogledati, da se je zamore zadostno ceniti.

In kakor se je cenj. odboru plan. podružnice posrečilo premagati tako najtežjo nalogo, ni dvomiti, da nam tudi v jami samej kmalu privrati in vredi, da jo skoro odpre javnemu posejanju. Želeli je še, da se tudi kmalu prometne zveze iz tdn zboljšajo, n. pr. upa se na nameravano avtomobilno zvezo med Trstom in Opatijo preko Podgrada, ki bi blizu Slivij morala imeti svojo postajo. Kajti zlasti tuje bi zanimali „Dimnice“ ako ne bi preveč časa zgubljali pri tem.

Sv. birmo bo delil letos škof mons. dr. Nagl po sledečem redu: 1) na binkoštno nedeljo 7. junija, v baziliki sv. Justa po pontifikalni maši, ki prične ob 9. uri predpol. 2) binkoštni ponedeljek tudi v baziliki kakor binkoštno nedeljo; 3) v torek 9. junija v cerkvi sv. Antona novega po maši ob 10 in pol uri; 4) v četrtek 11. junija v cerkvi starega Sv. Antona po maši ob 10 in pol uri; 5) v nedeljo 14. junija v cerkvi sv. Vincenca po maši ob 9 in pol uri; 6) v torek 16. t. m. v cerkvi pri „Jezuitih“ po maši ob 10 in pol uri; 7) v nedeljo 21. junija zopet v cerkvi sv. Vincenca po maši ob 9 in pol uri.

Letos ne bo birme v župni cerkvi sv. Jakuba, ker cerkev popravljajo.

Izletnike v Pulo na skupščino družbe Sv. Cirila in Metodija opozarjamo, da vlak odhaja točno ob 5 uri zjutraj z državnega kolodvora in dospe v Pulo ob devetih in trideset. Iz Pule odhaja zadnji vlak tri četrt na sedem zvečer, zjutraj pa ob 5 uri.

Ob tej priliki izražamo še enkrat srčno željo, da bi čim več Tržačanov izletelo v nedeljo dne 31. t. m. na skupščino dične naše družbe v Pulo. — Tamošnji rodoljubi sicer še niso v položaju, prirejati izletnikom šumnih vsprejemov in slavalokov, pač pa sprejmejo nas bratskim in odprtim srcem, kot ljubite brat došlega ljubljene brata. — Torej kdor more, naj poleti v nedeljo v starodavno Pulo.

Zahvala. Gospa Terezija Biček, vdova po pokojnem Ivanu Bičku, izreka iskreno zahvalo vsem prijateljem in znancem, ki so spomin pokoj. počastili s tem, da so se včeraj udeležili parastosa v tukajšnji pravoslavni cerkvi.

Nesreča z avtomobilom. Na državni cesti iz Seville v Kordovo je avtomobil, ki ga je vodil markiz Granata, skočil v prepad. Markiz in neki senator, ki se je vozil z njim, sta bila takoj mrtva, neki polkovnik pa težko ranjen.

Prihod torpedovne flotilje. Včeraj zjutraj ob 5. uri je došel v naše pristanišče „Pelikan“ z jedno flotilko torpedovk.

Prihod „Sofie Hohenberg“. Včeraj je sem priplul avstrijski parnik A.-A. „Sofia Hohenberg“ iz Buenos Aires, dotaknivi se Montivides, Las Palmas, Cadix in Napolja.

Število redarjev v Trstu se pomnoži za 120 mož, ki bodo izlasti opravljali službo v Rocolu, pri sv. Ivanu, v Barkovljah in pri sv. Ani.

Jubilejni dar. „Riunione Adriatica di Sicurtà“ je povodom vladnega jubileja cesarjevega darovala za jubilejno delo: „Otrok“ 25.000 Kron.

Tržaška mala kronika.

Samomor. Včeraj ob 2. ure popoldne je šel bivši kurjač kopališča v ul. Gelsi št. 14, Alojz Battilana, na obisk k strežnici omenjenega zavoda. Bila je zraven tudi vartarica one hiše in Battilana se je pomanjkval z obena. Bil je dozdnevno vesel, tako da ga je celo strežnica vprašala, zakaj da je vender tako dobre volje. Battilana je rekel, da je podedoval 40.000 K, da sedaj odpotuje in da se njegova žena nahaja v Puli. Pol ure kasneje se je Battilana podal v gostilno Ivana Maja št. 12. v isti ulici, kjer je naročil pijačo. Potem je šel na stran. Kmalu na to so nekateri gostje in krčmar zaslišali nek javkanje in vzdihovanje v stranišću. — Odpri so vrata in našli tam Battilana, ki se je zvijal vsled groznih bolečin. Pri njem je ležala steklenica 100-gramne karbolne kisline in oster duh, puhteč iz njegovih ust, je bil dokaz, da se je Battilana zastrupil. Telefoniralo se je takoj na zdravniško postajo. Prisedši zdravnik ga je dal prenesti v bolnišnico. Vsak lek je bil zaman; nesrečnež je kmalu umrl za hudimi bolečinami.

Ne zna se za vzrok samomora. Vsakakor je Battilana, dasi mlad mož, že prej poskusil storiti konec svojem življenju.

Nezgoda na delu. V ulici Guido Reni nad „Campo Marzio“ izkopavajo nekateri delavci neko stavbišče. Med istimi je bil zaposlen tudi neki Josip Ernani, star 26 let. Včeraj se je isti opotekel in zdrknil dol 12 metrov globoko po jako ostrm obronku. Opraskan je bil po celem telesu, zlomilo se mu je tudi rebro. Zdravnik rešilne postaje ga je dal prenesti v bolnišnico.

Sprožil se je revolver. Adolf Pernič star 16 let, urar, stanujoč v S. Maria Magiore št. 4, je včeraj čistil svoj revolver. Isti se je iz neprevidnosti sprožil in krogla ga je ranila na kazuca leve roke. Zatekel se je je na zdravniško postajo.

Semolič v Trstu. Predsinočjem ob 11.28 zjutraj je Semolič prišel z južno železnico pod varstvom žandarmerije v Trst. Z vozom so ga prevozili v preiskovalni zapor Jezuitov. Tržaška sodna oblast je zahtevala, da da bodi Semolič izročen njej in ne goriški deželni sodniji, v čegar okrožju je on izvršil zločin, in to v svrhu preiskave in stvari umorov kočjažev.

Krasen tip „regnicola“. Fortunat Tonion, star 24 let, iz Padove, nezaposlen zidar je bil predsinočjem aretiran, ker je vkradel štirinajstletnemu fantu Frideriku Jüttneru torbico z K 340.

Pocestni uzmovič. Aretiran je bil predvčeršnjem ob 6. in pol uri pop. voznik Fran Ceglar, star 19 let, stanujoč v ulici Ponzanino št. 13, ker je poskusil v ul. Olmo svojo uzmoviško umetnost na neki Margareti Kopic, stanujoči v ul. Molina a vapore št. 6. Ženska je imela v žepu 10 K. Pri aretiranju se je Ceglar delal, kakor da bi pal iz oblakov.

Goljufija. V soboto dne 23. t. m. zjutraj je bil g. Aleksander Mayer, trgovec s kavo pri sv. Ivanu št. 31, poklican na telefon. — Halo, tukaj trgovec Ivanj Dionisio v ulici Barriera. Prosim, g. Mayer, pripravite 10 kil. pečene kave za moj račun.

Mayer je pripravil kavo in ob 5 pop. se je dostavil k njemu mož tridesetih let, srednje postave, koštanjastih las, kakor odposlanec g. Dionisio. Mayer mu je izročil kavo v dobri veri in mož je podpisal potrdilo: Viktor Sillich.

Kmalu potem pa je Mayer izvedel, da g. Dionisio je sicer naročil kavo, da pa ni postal nobenega po njo.

Vrednost kave je 28 kron.

Ponočni lavčki. Policija je aretirala predsinočjem 17 mandeljevcev.

Loterijske številke izžrebane dne 27. t. m.

Praga	40	76	62	5	64
Lvov	62	60	52	84	37

Smešnica. Gospod (veletržcu): „Tako obsežna trgovina mora delati res mnogo pregrevice?“ — Trgovec: „I seveda! Jaz ne bi bil rad v koži mojih upnikov.“

Koledar in vreme. — Danes: Maksim šk. — Jutri: Ferdinand kralj — Temperatura včeraj 2. uri popoldne + 20° Cels. — Vreme včeraj: lepo, veter.

Društvene vesti.

Redni občni zbor „Slavjanske čitalnice“ se bo vršil dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev predsednika, odbornikov in namestnikov. 5. Slučajnosti. — Členi društva se tem potom uljudno pozivljajo, da se v obilem številu vdeležijo občnega zbora.

„Čitalnica“ pri sv. Jakobu opozarja na izlet v Pulo, ki ga priredi v nedeljo 31.

t. m. povodom skupščine družbe sv. Cirila in Metodija za Istro. Odhod z vlakom ob 5.45 zjutraj.

Odbor dramatičnega društva v Trstu naznanja s tem p. n. članom, da se bo VII. redni občni zbor vršil definitivno v četrtek dne 4. junija ob 9. uri zvečer v čitalnični dvorani v Nar. domu. Dnevni red je sledeči:

1. Predsednikov nagovor.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Prememba društvenih pravil.
5. Volitev novega odbora.
6. Slučajnosti.

Vabljeni so gg. člani, da se tega važnega zbora polnoštevilno vdeležijo.

Klub dramatičnih diletantov na Proseku vpizori v nedeljo, dne 31. maja v Sv. Križu (dvorana Magajna) ljudski igrokaz „Na sodni dan“, ki je svoječasn tudi na tržaškem odru dosegel velik uspeh. Vsled ugodnega železniškega urnika bo tudi tržaškemu občinstvu mogoče napraviti izlet v ta prijeten kraj.

„Delavsko podporno društvo“ nananja svojim p. n. članom, da se je uvel v uradu popoln nedeljski počitek, pričenši z dnem 31. t. m., valed česar odpade nedeljska ambulanca. Namesto te slednje obdržavala se bo ambulanca vsako soboto ob 7. in pol uri zvečer. Odborove seje so se preložejo ob četrta na soboto ob običajni uri. Urad bo odprt vsaki dan do 7. ure zvečer.

Akad. tehnično društvo „Triglav“ v Gradcu vabi na II. redni občni zbor ki se bo vršil dne 30. junija ob 8 uri zvečer v prostorih Leonhardstrasse 4. Dnevni red je sledeči:

1. Čitanje zapisnika.
2. Poročilo odbora.
3. Proračun.
4. Slučajnosti.

Slovanski gostje dobro došli.

Gospodarstvo.

Občni zbor „Kmet. družbe za Trst in okolico“

z dne 24. t. m.

Družbin predsednik g. Ivan Goriup je otvoril zborovanje ob 10. uri s pozdravom na zborovalce, katerih se je zbralo okoli 70; predstavil je novega poljedelskega dež. učitelja g. Laha ter se hvaležno spominjal med letom preminolega družb. predsednika, mnogozasluznega družb. soustanovitelja pok. dra. Sim. Pertota, komu zborovalci zaključijo: Slava njegovemu spominu!

Na to sta bili odobreni poročili tajnikovo in blagajnikovo.

Iz tajnikovega poročila posnemamo, da se je odbor v teku leta 1907. večkrat shajal in se v 10. odb. sejah in na treh shodih posvetoval, sklepal in reševal vprašanja o gospodarskih in poljedelskih stvareh, o željah in potrebah okol. kmetovalcev ter podajal potrebne nasvete. Posebno važnost se pripisuje shodu dne 12. sept. l. l. na katerem se je sestavila obširna spomenica, v kateri so navedene in utemeljene razne potrebščine in nove ustanove v prid poljedelstvu v okolici sploh, vinogradstvu in vinarstvu pa še posebej. Spomenica sestojča iz 12 točk, se je izročila po posebni deputaciji (v odsotnosti g. namestnika) prezidijalnemu podpredsedniku g. grofu Schaffgotschn dne 30. sept., kateri je prijazno obetal, da hoče g. namestniku priporočati, da podpira v spomenici navedene želje in potrebe.

Poročilo navaja povoljni izid poskušanj o izboljšanju prasičje reje z uredenjem plemenjakov Jorkširske pasmi. Razun dveh obstoječih postaj, postavila je družba v tem letu še dve novi postaji za prasičje plemenjake Jorkširce in sicer pri S. M. Magdaleni sp. pri Drag. Misleju št. 202 in v Rocolu pri Mat. Lahu št. 115.

V tem poročilu se omenja tudi razprodaja sena po nižani ceni, ki jo je družba izvršila s pomočjo svojega predsednika in nekaterih odbornikov in zaupnikov po okolici. Vpeljalo in razprodalo se je 147605 kvintalov (blizu 3000 starih centov) sena po 8 kron za kvintal, med tem ko je družbo stalo seno z vsemi postranskimi stroški na domu živinorejcev po 10—11 K. Družba ima pri tem opravilo, razen mnogo prestanih skrbí in sitnosti, še blizu 300 K izgube, katero bo morala nadomestiti iz svojega premoženja. A družba žrtvuje radovaljno to vsoto, kajti z razprodajo tega sena se je dosegel lep uspeh; kajti naši živinorejci, ki so se za to pobrigali, dobili so na dom seno po nižani ceni ob času, ko je bila potreba največja in ko je bilo sploh težko dobiti manjše množine sena, tudi ne za gotov denar. Zato gre hvala predsedniku in vsem onim družb. poverjenikom, ki so tako požrtvovalno pomagali na razprodaji.

V družbi je bilo upisanih v letu 1907. 210 členov, od teh jih je vplačalo udnino 188 udov. Vsi udje so dobivali in še dobivajo strokovni list „Primorski gospodar“, ki je poljuden in poučljiv list. Ta list stane žr., sam da se naročen, 3 krone na leto; a družbini udje plačujejo za vse skupaj (za udnino in za list le 2 K na leto. Tako malo udnino je odbor postavil, da s tem privabi družbi kolikor možno največje število členov v njih lastno korist. A pri vsem tem se naši kmetovalci še premalo zanimajo. Med tem ko so nekateri kraji v družbi prav častno zastopani, so pa drugi še prav slabo udeleženi. Zato pozivlja tajnikovo poročilo navzoče zborovalce

in družb. poverjenike, da upliva pri svojih sosedih, da se v njih zbudi zanimanje za boljše in vedno večji napredek v poljedelstvu, kazoč, kako so drugi narodi spoznali že zdavno vrednost in važnost gospodarskih društev in strokovnih listov za poljedelski in za kulturni napredek.

In ker se pri drugih narodih mnogo čita, je tam tudi mnogo premoženja. Slovensko gospodarsko časopisje je sploh jako ceno in zato ne bi smela biti naročnina (ali udnina) par kronic na leto vzrok naše malomarnosti. Z enim samim dobrim člankom se vam naročnina lahko stotero prevrne.

Pri 4. točki: „Volitev predsednika in novega odbora“ je bil na predlog učitelja Grmeka z nova izvoljen predsednikom gosp. Ivan Goriup ter se je stari odbor popoln izmenoval dveh novih odbornikov: gg. dra. Slavika in Alojzija Goriupa. Na to se je odbor konstituiral takole: podpredsednik dr. Slavik; blagajnik: Jos. Pertot; tajnik: A. Valentič; odborniki: Al. Goriup, V. Cibic, Iv. Godina in Iv. M. Bole. Pregledovalcem računov sta bila potrjena prejena gg.: Stepančič Nic. in Iv. Knass.

Pri slučajnostnih predlogih je opozarjal zborovalce učit. Grmek na preobilnost pridelane vina na Francoskem in v Italiji, kjer ga že toliko pridelajo, da ga ne morejo vsega oddati. Z novimi nasadi vinogradov se tudi v bližnji Istri in Vipavi prikazuje že obilnost tega pridelka. V malo letih je pričakovati tudi pri nas kaj takega. — Mislimo moramo na to eventualnost že sedaj ter se pripraviti, kako in kam bomo oddajali svoje pridelke.

Poljedelski učit. g. Lah je pripomnil, da taka nevarnost trž. okolici še ne preti, ali da vsaj ni tako blizu, ker se tukaj razmerno še premalo vina producira in ker se zaradi dobre kvalitete naših vin bodo vedno lahko razprodajala, izlasti v spodnji okolici.

Predsednik Goriup je proti temu, da se vino prodaja na tako imenovanih osmicah, ker so pri tem sosedje nekako navezani, da si eden drugemu vino popijejo ter s tem ne prihaja v deželo nič tujega denarja. Naš princip mora biti ta, da prodamo vino na zunaj, da s tem pride zunajni denar v deželo.

Dr. Pretner je menil, da pred tako eventualno krizo bi bila potrebna organizacija, ki bi si postavila nalogo, da povzdigne domače kletarstvo z napravljeno pravilnih kleti, v katerih bi se vina shranila, ako je treba, tudi več let. Drugič bi pomagala k temu ustanovitvi vinarstev, ki bi pospeševala izvoz vinskega pridelka iz dežele.

Predsednik, uvažuje nasvetovane pripomočke, je obljubil, da bo odbor skušal storiti, kar bo v njegovi moči.

Odbornik Cibic je predlagal, naj bi se zahtevalo skupoma oprostitev zemljišnega davka onih parcel, ki so se predelale v vinograde, kakor dovoljuje dotični zakon.

Odbornik Godina je imel proti temu svoje pomisleke, ker bati se je, da bi po predloženem obroku taka zemljišča potisnili v viši davčni razred, med tem, ko se sedaj prišteva v najnižji. Vsakako naj vsak preračuna, če bi se mu to izplačalo. To naj bi družbin odbor tudi pretresel v svojih sejah.

Dr. Pretner je predlagal, naj „Kmetijska družba“ zahteva od c. k. finančne direkcije, ki ima v rokah katastralno evidenco:

a) da geometer, ki se pošilja v okolico, bodi zmožen jezika domačega ljudstva, s katerim ima posla;

b) dan prihoda in obhoda dotičnega geometra na lice mesta naj se objavi v slovenskem jeziku, da bodo posestniki obveščeni.

Zborovalec Cibic, sodnijski poverjenik in denilec, ki ima tudi posla pri tem, se je popolnoma ujemal s tem predlogom in ga je podpiral, na kar je bil predlog soglasno vsprejet.

K 6. točki: „Predavanje“. G. Lah, poljedelski potov. učitelj je predaval o „Zvezi zavarovalnic gojenja živine“.

Perijodično se rado dogaja, da sedaj ena, sedaj druga zavarovalnica, prizadeta po mnogih neizgledih, izcerpi svoj zalog ter ne more izhajati, ako ne poriša plačilne premije, ali ako se ne zadoleži. Eno in drugo je društvo na kvar. Da se temu odpmore, želijo je, da se ustanovi „Zveza“ vseh zavarovalnic enega okraja, v katere skupen zalog bi prispevala vsaka zavarovalnica majhen odstotek ter dobivala bi od nje v slučaju nesreč izdatno podporo. Take „Zveze“ je pripravljena podpirati gmotno tudi vlada, med tem ko posamičnim zavarovalnicam ne more pomagati. Gospod predavatelj je proučil ustanovitve takih „Zvez“ na Švicarskem in tudi onih na Goriškem in v Istri ter je pripravljen po onih uzorcih, prikrojjenih za naše posebne krajevne razmere, sestaviti pravila za ustanovitve take „Zveze“ tudi za tržaško okolico.

Dr. Pretner je predlagal: kmet. družba naj povabi vse „Zavarovalnice gov. živine“ v okolici, da pošlje vsaka po dva delegata na shod. Na ta shod naj se povabijo tudi drugi razumni in g. potov. poljed. učitelj. Na skupnem pogovoru in razgovoru naj se pregledajo in prouče dotična pravila. Odbornika Cibic in Godina sta se pridružila temu predlogu. Zveza naj se vsakako ustanovi, kajti edino s tem bo zagotovljen obstanek naših zavarovalnic. Zborovalec Grgič je pripovedoval, da so se pri njih že pogovarjali o tem; a, da one zavarovalnice, ki imajo kaj v kasi, ne marajo za „Zvezo“. Gosp. predavatelj je pojasnjeval, da kdor ima kaj v kasi, to je

njegovo, in nikdo mu ne bo jemal tega. Tukaj gre zato, da bi le od sedaj naprej vsaka zavarovalnica prispevala mali odstotek v skupen fond, iz katerega bi dobivala vsaka zavarovalnica podporo za vsako nezgodo, ne glede na to, če ima kaj lastnega kapitala, ali ne.

Predsednik se je pridružil predlogu, dra. Pretnerja da se skliče posvetovalni shod ter je menil, da naj delegati zavarovalnic prinesejo seboj nekako statistiko o številu nesreč in o vsotah, izplačanih v zadnjih letih. To bi bila neka podlaga, na katero naj bi se naslanjala „Zveza“. Ta predlog, ki ga je podpiral tudi poljed. učitelj g. Lah, je bil vsprejet soglasno.

Predsednik je zaključil zborovanje ob 11 in pol, zahvalivši se zborovalcem za njihovo razpravo, g. Lahu za predavanje, vladi in trž. posojilnici za gmotno podporo, „Sokolu“ za dovolitev dvorane in Ured. „Edinosti“ za priobčevanje družbinih vesti.

Vesti iz Goriške.

x Unione dei docenti italiani. To društvo napetih laških učiteljev, ki so se ločili od deželnega učiteljskega društva, šteje samo 57 členov; mej temi so pa tudi vsi srednješolski laški profesorji in otroške vrtnarice; ima torej prav malo pravih ljudskih učiteljev. Sklivali so že večkrat občni zbor, a se ni mogel vršiti, ker ni prišlo nikdar zadostno število udov. V nedeljo se jim je vendar posrečilo, da so zbornali skupaj toliko členov, da se je moglo vršiti zborovanje, čegar prvi čin je bil, da so brzojavili zborovalcem „Lega nazionala“ v Trident. Potem so se obregnili ob zborovalce deželnega učiteljskega društva, češ, da prekorača svoj delokrog, ker se je društvo izreklo proti pomnožitvi meščanskih šol.

Mestna učiteljica Konstantina Furlani je vprašala, kaj meni vkeriti društvo, da se prepereči premeščanje slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico? Predsednik je odgovoril, da se bo ta stvar razpravljala dne 8. v Piranu na občnem zboru združenih učiteljskih društev.

Na tem zboru bodo — to se ve že sedaj, kar le možno kričali proti premeščanju učiteljskega v Gorico. Zatorej naj bi se sbrali tudi vsi slovenski učitelji in učiteljice Goriškega ter odločno zahtevali premestitev v Gorico.

Omenjena učiteljica Furlani je reporterka lista „Corriere friulano“ ter obletava po noči vse kavarne, restavracije, gledišče in druge lokale kjer so zabave. Ne umemo, kako more potem po dnevi poučevati. Kaj pravi k temu deželni šolski svet? — V mestu je Furlani poznana pod imenom „Tajča“, ker poučuje nemški jezik. Učenke je sploh ne imenujejo z drugim imenom.

x Kavalerijska vojašnica v Gorici. Podjetnik in municipij se morata sedaj podvizati, da bo vojašnica ob določenem času dovršena, dočim se magistrat, ki je dobro vedel, da se vojašnica mora zgraditi, ni menil za stvar do zadnjega trenutka. V torek zvečer je bila mestna seja, na kateri so se oddala kleparska dela na vojašnici stavbenemu podjetniku Andreju Perco iz Ločnika za K 44.450, mizarska pa „Associazione cooperativa dei falegnami di Gorizia“ za K 40.522. Vodo navedejo v vojašnico po vodovodu iz Stračic, ki se poveča; delo je proračunljeno na K 37.000. Svetovalec Battistig je predlagal, naj se to delo izroči dunajski trdk Rumpel, čemur sta se vprla starešini dr. Pinsucig in Juch, češ, da je tudi v Gorici dovolj instalaterjev; zakaj torej dajati za služko inozemcem? Dr. Venier je bil mnenja, naj se prepusti oddaja dela, ako je res nujno, mestni eksekutivi; župan mu je odgovoril, da ta ne prevzame odgovornosti, ker noče, da bi jo potem starešine kritikovali. Battistig je bil potem za to, da se razpiše natečaj osem dni za napeljavo vode; drugi so mu prigovarjali, da je tak rok prekratek, ker si obrtniki v tako kratkem času ne morejo napraviti proračuna. Župan je opomnil nekoliko iritiran: Ljudstvo bo mej tem kričalo in zabavljalo, da ni vode, časniki bodo pisarili o zadevi na vse možne načine in občina bo morala čakati, da se mestni svet odloči za najboljši ugodni ponudbo! Slednjič je obveljal predlog dr. Pinsuciga, da se natečaj določi na 14 dni. — Koliko časa bodo pa na slavnem municipiju, kjer gre vse tako dolgočasno počasi, rabili, da sestavijo in objavijo natečaj za oddajo dela za napeljavo vode v novo vojašnico konjanice?!

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je TEKOČINA GODINA

Steklenica stane K 1-40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Zesa št. 46.

Zaloge:

Plazza Rosario št. 1.
Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Prilika!

V podajalnici izgotovljenih oblek in krojačinci

M. FARCHI, Trst

ul. Giacinto Gallina št. 8 (Prej v ul. delle Legna)

prodaja oblek, površnikov, paletot in blac

Najfineje blago.

Cene čudovito nizke!

Pozor na
: naslov!

Nova prodajalnica :: Velika zaloga sira ::

z veliko izbero hišnih in kuhinjskih predmetov

po najzmernejših cenah.

Vincenz Pibrouz, junior

ulica delle Poste št. 3.

Denarna posojila v vsakem znatnem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja tako na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi pogoji. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na **JOSIPA ZIDARJA**, ulica della Caserma št. 14, I. nadst. od 8.—12. predpol. in od 2.—6. popoldne.

Dr. Fran Korsano specijalist za sifilitične in kožne bolezni ima svoj ambulatorij v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9 (nad Jadransko Banko) Sprejema od 12. do 1. in od 5. in po 6. in po 8. pop.

Pohišstvo solidno in elegantno po zmernih cenah **Rafaele Italia** TRST — Via Maicanton 7

Mnogo denarja prihrani ::

lahko vsak gostilničar in vinski trgovec, ako rabi za popraviljanje skisanega vina prašek od kemika RONCA, kateri pokvarjenemu vinu vso kislino odvzame. — Omot dovolj za 10 hekt. vina kron 7.—.

Dobiva se le pri:

IV. SCHUSTER-Ju, Trst, ul. Gaetano Donizetti 5 Razpošiljatev po povzetju. TELEFON 855.

Parobrodna družba Severno-nemški Lloyd-Bremen :: (NORDDEUTSCHER LLOYD -- BREMEN) ::

Redne parobrodne črte iz Bremena v New York, Baltimore, Galveston, Buenos Aires kakor tudi po pristaniščih južne Azije, Avstralije itd. itd.

Parobrodni nemškega severnega Lloyda 178 velikanskih brzih parnikov, z dvema v jakoma za transoceanske vožnje, od katerih 30 s 15.000 ton.; 11 velikih parobrodov za prevažanje blaga; 2 velika parnika za vožnje po evropskih morjih; 11 velikih najmodernejših parnikov v delu; 156 manjših parobrodov. Vsega skupaj 434 parnikov, od katerih 180 brzih, opremljeni z modernim komfortom.

BRZI PARNIKI ki pr.lovejo ocean v 5-6 dneh.

Cene nizke, hrana dobra

470 agencij v prvih svetovnih pristaniščih. Za informacije in pojasnila obrniti se na

F. STUMPE Glavni zastopnik v Trstu Piazza Giuseppina 1.

TELEFON št. 20-68.

Najvspešneje sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je TEKOČINA GODINA

prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Mila Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. J. obu in Josipa Godina, lekarna „Mila Jega“ Farneto 4

Steklenica stane K 1-40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Vesti iz Istre.

„Istra“ dramatičen skup v Kopru naznanja, da radi slabega vremena ni bilo mogoče prirediti veselice, nameravane v nedeljo dne 24. t. m. v Črnomelju. Obžaluje, da so nekatera društva in mnogi gostje prišli ter izreka ob enem zahvalo za njihovo poštvalnost. Kakor je bilo že rečeno, se prenese veselica z istim programom na nedeljo 31. t. m. Vsa ona društva, ki so se priglasila za minolo nedeljo, pridejo. Tudi „Klub Treh“ se korporativno udeležijo veselice.

Ker je v Črnikal lep izlet, se nadejamo, da tudi iz tržaške okolice prihitijo k nam gostov, zlasti ako bo lepo vreme.

Ker je program precej obširen in raznoliken, upamo, da se gostje ne bodo dolgočasili. V nedeljo torej vsi v Črnikal.

tanjik:

J. Vovk.

Na vojaški nabor v Piranu je prišlo 306 nabornikov. Od teh so jih potrdili v vojak 117.

Vesti iz Štajerske.

Ljubeznjiv sin. V Bistrici nad Mariborom sta se sprla pred kratkim v gostilni posestnik Robnik in njega sin Franc. Tekom prepira je udaril sin očeta z vrčkom tako hudo po nosu, da mu je zdobil nosno kost.

Vesti iz Koroške.

Iz Malnice. V soboto dne 23. t. m. je začelo tukaj močno deževati. Ker je deževalo vso noč in vse naslednje predpoludne, se je sneg v turskih alpih začel hitro tajati in so potoki tako narastli, da je voda odnesla več lesenih mostov čez elapški potok in je na več krajih vodi tudi prestopila bregove.

Čast moramo izreči Slovincema Kendu in Maligoju, ki sta nadzornika v turskem predoru. Ona dva sta dovela vse svoje slovenske delavce na zabavo v slovensko gostilno (Stibilovo), v kateri imamo na razpolago slovenske častnike. Na tej zabavi je polagal g. Tavčar navzočim na srce, naj pomagajo drug drugemu in naj ostanejo vaiki dar pravi slovenski korenjaki. Ob tej priliki smo nabrali tudi primerno svotico za družbo sv. Cirila in Metodija in nekaj tudi za naročnino na slovenske častnike. Denar se je odposlal podružnici pri Sv. Jakobu. Čast rečenima rojakoma!

Razne vesti.

Najstareje drevo na svetu se nahaja na otoku Kosu ob obali Male Azije. To je neka zelo stara platara, za katero se govori, da je pod njenim hladom predaval svojim učencem začetnik stare medicine, Hipokrat. Starost te platane cenijo najmanj na 2500 let. Steblo tega drevesa ima v obsegu 10 metrov.

Zadnje brzojavne vesti.

Maroko.

PARIZ 28. „Matin“ poroča iz Tangerja: Vsi sosednji rodovi so priznali Mulej Hafida sultanom. Ako se bodo meščani v Tangerju iz strahu pred represalijami od strani Francozov obotavljali priznati Mulej Hafida, je možno, da pridejo Gorjani pred mesto in da prisilijo meščane da priznajo Mulej Hafida. Iz tega bi utegnile nastati pogubonosne posledice. Marokanci imajo zakrileg, ako mogoče za odstavljenega in izobčenega sultana, sicer pa ne pride valed proglašanja Mulej Hafida do kake nevarne posledice. V molitvah se samo ime starega sultana nadomesti z onim novega sultana. Gorski rodovi se v velikem številu zbirajo v bližini El Ksara. Mulej Hafid razpošilja na vse strani častnike, da prevzamejo poveljstva.

BEROLIN 28. „Nordd. Allg. Zeitung“ potrjuje vest, ki se je včeraj razširjala, da je francoski poslanik na ukaz svoje vlade priobčil državnemu tajniku pl. Schönu navodila, ki so jih sedaj poslali generalu Dramade.

Poslano.*)

Vled članka priobčenega v št. 21. tukajšnjega lista „Zarja“ pod naslovom „Balkanovci“, naperjenega proti ljudskim knjižnicam podpisanega društva, je poslalo isto dva odposlanca v uredništvo omenjenega lista, da se informirata o pritožbah, ki so glasom dotičnega članka, radi pobujljivih knjig omenjenemu listu baje na razpolago. Ta dva odposlanca sta iskala odgovornega urednika brezuspešno šest dni, celo po dvakrat, trikrat na dan, v uredništvu, tiskarni, na stanovanju in v uradu, dasi sta ga tudi pismenim potom opozorila na svoj prihod. Z verodostojne strani se je izvedelo, da je dotični gospod vedel za te poskuse, da bi se govorilo z njim. Z ozirom na to pozivlje podpisano društvo tem potom sl. uredništvo „Zarje“, naj objavi imena onih oseb, ki so se radi ljudskih knjižnic, ustanovljenih po podpisnem društvu pritožile in dale s tem povoda omenjenemu članku.

V Trstu, dne 27. maja 1908.

Akad. fer. društvo „Balkan“:

M. Jerič, H. Seelč,

tč. tajnik, tč. predsednik.

* Za članke pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon veka.

MALI OGLASI.

Mleko sveže 100 do 200 litrov na dan imam se za oddati. Mleko je najboljša vrste. Naročilo sprejme. Ivan Vidmar Črničev nad Idrijo. 783

Podpisani naznanja svojim gostom, da prestavi svojo gostilno iz ulice Pietà v ulico Giuseppe Gatteri št. 10 v soboto dne 30. maja ter se ob enem priporoča. — Fran Birsma 779

Pozor Bazovci! in nje okoličani! — V Bazovici pri Trstu, prej mitnica, odprl je novo prodajalno obnvala ter se priporoča udani Josip Vodopivec. 708

Tvrška z južnim sadjem išče gospodično za pisarno, večšo slovensčino, nemščino in italijansčino. Prijaviti se v ulici Molin piccolo št. 11, gosp. Mirt. 768

Letoviščniki pozor! V najem se odnava krasno stanovanje (na željo tudi meblovano): 4 parketirane sobe, kuhinja (voda v kuhinji), vrt, veranda. Krasna lega ob južni železnici. Kopalnice. Smreke gozd. Pojasnila daje ga Josipina Lebingger, Litija — Kranjsko. 770

Prodajo se obleke za moške in dečke. Placilo na tedenske ali mesečne obroke. Ulica Caserma 12, I. 767

Dva dobro izvežbana krojaška pomočnika, ter 1 učenca sprejme takoj v stalno službo Filip Merkel, krojač v Ajdovščini. 773

Ivan Ostrovska naznanja svojim prijateljem in slav. občinstvu, da prevzame gostilno v ul. del Bosco 16 v četrti 28. t. m. Točil bom belo vipavsko, črno istrsko in dalmatinsko vino kakor tudi izvrstno pivo. Kuhinja bo preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedmi. Priporoča se udani Ivan Ostrovska.

Gostilno z 21 sobami in mesnico ob dež. cesti 10 mm od drž. kolodvora, d a m v najem radi družinskih razmer sposobni osebi proti primerni položnini. Maks. Ličen, veleposesnik v Rihemberku. 781

Nazarij Grižon Sv. Ivan št. 863 nasproti tovarne testenin Girardelli. Novo skladišče vina, istrskega, dalmatinskega in belega vipavskega. Cene zmerno. 775

Birma! Ure zlate in srebrne z verižicami vsake vrste po najzmernejših cenah pri urarju GIOV. PLISKA, Corso 13. 673

Restavracija „AURORA“

Trst, ulica Giuseppe Carducci 15 in ul. S. Giovanni 13

Hrv. tambur. dr. „Atila“ v narodnih nošah.

Svira glazbeni in drugi instrument vsaki dan od 7. do 12. ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih od 4. ure popoldne do 12. zvečer.

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini Ponto della Fabra 2 ul. Ponto Nuovo 1 (vokal Torrente).

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, testami za otroke. Povrtniki, močne jope, kožaki in drugih palstov. Obleke za dom in dolo. Delavne obleke. Tirolski loden. Nepremičljivi plašči (prstni, jagleški). Specialiteta: blago tu in inozemskih evrov. Izgotovljajo se obleke po meri po najzmernejši ceni, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Pekarna in slaščičarna Alojzij Gul

TRST - ulica Caserma šte. 17 - TRST

Podružnica: Trg Caserma šte. 4 je preskrbljena vedno s svežim kruhom kakor tudi slaščicami in sladkimi prepečenimi prve vrste. Dobiti je tudi milanski kruh lastnega izdelka ter vsakovrstna tu- in inozemska vina in likerje.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedijsko podjetje RUDOLF EXNER - TRST

Telefon št. 847. - Via della Stazione šte. 17. - Telefon št. 7

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse kraje.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za „VACUUM-CLEANER“.

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG

Točna postrežba in nizke cene.

Tvrška z lesom EMILIO SEGRE

v Trstu

je odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori šte. 8 (vokal ulice Annunziata)

in Ulica Scorzeria šte. 14 (vokal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbira

koroškega lesa po konkurenčnih cenah.

ZALOGA. POHISTVA TOVARNI. MIZARSKA ZADRUGE v GORICI-SOLKAN TRST VIA DEI RETTORI (ROSARIO) PALAZZA MARENZI POBRUZNICE SPINET REKA TELEFON 11631

DELNIŠKA DRUŽBA GREINITZ

Trst, Piazza Carlo Goldoni šte. 2 Corso šte. 35

Zaloga

traverz, železniških šin, potrebščin za stavbinstvo sploh in priprav za cestarska dela. — Orodja za vrtnarje, kamnoseke in zidarje. — Orodja in strojevi za poljedelstvo. — Štralk za trte in strojevi za zveplanje trt. — Specialitete za pohišno opravo od priproste najfineše kakovosti. — Vse po skrajno nizkih cenah.

O priliki birmes

v prodajalnici

Vito de Gioia

ulica San Sebastiano 2

Veliki popustki Veliki popustki

Srebrna ura remontoir z gl. 14-50

remontoir z 4-90

Proda se čevljarska delavnica in prodajalnica. Dobro upeljana čevljarska delavnica nica in prodajalnica v bližini ljudskega vrta (Giardino pubblico) v Trstu, se prodaja takoj, ker lastnik iste ima preveč dela z drugo čevljarnico. Progeji ugodni. Natančna pojasnila daje gosp. JOSIP SKUBIČ v Trstu, ul. Giulia št. 22. 1717

Zaloga oglja Josip Turkovich

TRST, ulica delle Mura šte. 12

Oglje sladko 25 kg K 2 20

Premog Briquettes & Cocke.

Skladišče Iesa.

Izvrši se takoj vsako naročilo — brezplačno na dom.

Anton Perhauz, klepar

TRST, ulica Ponziana P. št.

628 (Sv. Jakob)

sprejme vsako kleparsko delo

po zmernih cenah.

Mehtična delavnica: avtorizovana za napeljevo vode in plina

GUIDO SAMBO

Zastopnik odlikovane tovarne gramofonov Teodor Pichler

GRAMOFONI od 50 K naprej z dobrim glasom in specijalne plošče na izbero.

Skladišče gramofonov, svetilk, aparatov za Auerjevo luč, mrežje in cavi.

Popravljanje koles, gramofonov, motorov na plin ali benzin, električnih zvoncov in vsako mehanično delo.

Trst, Piazza San Francesco d'Assisi 8.

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

TRST, ul. Caserma 12, I. nadstr.

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke

in površnike za moške, perilo i t. d.

Najdogovornejše cene.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo prodajalnico ur

v TRSTU

ulica Vincenzo Bellini šte. 11

vsakovrstne verižice po pravih tovarniških cenah.

ANTON SKERL

mehanič, zapiseženi izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg šte. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih svetil, luči in prodaja gramofonov, fonofonov, in fonografov. Zaloga priprav za točiti pavlastna delavnica za popravljanje šiv. strojev, koles, motokoles (t.).

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.

TELEFON šte. 1734.

Črevljarnica

Baldinelli

Eleganca, trpežnost, ekonomija.

Sprejema se naročila po meri ter se izvršuje v 24. urah.

Sprejme se naročila za nepremičljive postole. Popravljanja po zmernih cenah.

Prodaja najboljših voščil za čevlje.

Trst, ulica Crosada šte. 5, Trst

(Vokal ulice Punta del Forno).

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Cene zmerno. Počakaj & Kügl.

Hotel Balkan